

The effect of integrated teaching on the quality of student learning-memorization mediated by learning motivation: Model presentation

Meysam Razi Dunchali: Student, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

Maryam Taghvaei Yazdi*: Faculty member, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

Abstract: The purpose of this study was to present a model of the effect of integrated teaching on the quality of students' learning-memorization as mediated by motivation in Mazandaran province. This research was applied in purpose using field data collection method, and it was a descriptive survey in terms of its implementation method. The statistical population included all the 201 visiting and employed faculty members of Islamic Azad University of Mazandaran province, of whom 132 were selected using Krejcie and Morgan table and relative stratified random sampling method (by gender). Data collection tools were researcher-made questionnaires of integrated teaching, learning-memorization quality, and learning motivation. The validity of these questionnaires was confirmed by experts, and the reliability was calculated using Cronbach's alpha coefficient (integrated teaching: 0.90, quality of learning-memorization: 0.89, and learning-motivation: 0.81%). To analyze the data, descriptive and inferential statistics were employed using SPSS, and PLS was used to test exploratory factor analysis. The results showed that a relationship between integrated teaching and the quality of students' learning-memorization. The goodness of fit index was 0.58, showing a desirable goodness of fit.

Keywords: Integrated teaching, Quality of learning-memorization, Learning motivation.

*Corresponding author: Faculty member, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

Email: M_taghvaeeyazdi@yahoo.com

مقدمه

امروزه یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها دست‌اندارکاران و مسئولین نظام‌ها اجتماعی، رشد آموزشی و علمی آن جامعه، پیشرفت کیفیت نظام آموزشی و به خصوص نظام آموزش عالی آن کشور است. توجه به وضعیت کیفی آموزش قشر دانشجویی هر کشور جهت رشد و تکامل ایشان موجبات پیشرفت، حرکت به سوی فناوری‌های نو، توسعه، نوآوری و شکوفایی را فراهم می‌نماید. به خصوص اینکه این قشر فرهیخته به شیوه‌های گوناگون و در ابعاد سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصاد به صورت مستقیم و غیرمستقیم دخالت داشته و تأثیرات مهمی را برجا گذاشته‌اند. بنابراین لزوم حرکت در جهت رشد و ارتقای برنامه درسی آموزش عالی و استفاده بهینه و به روز از روش‌های جدید یاددهی - یادگیری، بر هیچ یک پوشیده نیست. از سویی دیگر آنچه که خواسته و یا ناخواسته، باعث تحول در روش‌های آموزشی شده و این امکان را فراهم کرده است تا بتوان، طیف وسیعی از جویندگان علم را در نقاط مختلف و از فواصل دور و نزدیک تحت پوشش شبکه آموزشی در آورد و با روش‌های متفاوت از انواع سنتی بدون شرکت در کلاس‌ها حضور، آموزش‌های علمی و تخصصی را به مرحله اجرا رساند، ظهور شبکه‌های ارتباطی گسترده از قبیل اینترنت در کنار ابزار و امکانات آموزشی پیشرفته بوده است (میرزاییگی و فاطمیان ۱۳۹۴).

انتخاب روش تدریس مناسب از وظایف مهم مدرسان است و تأثیر بسزایی در دستیابی به اهداف آموزشی دارد. از سوی دیگر، یکی از نکات مهم و کارگشا در انتخاب روش تدریس مناسب توجه مدرس به رضایت‌مندی فراگیران است. به نظر می‌رسد که نتایج اکثر تحقیقات به جای یک روش تدریس، طرف دار الگوهایی هستند که از تلفیق چند روش به دست می‌آیند. در تلفیق روش‌ها نواقص موجود در هر روش تدریس توسط روشی دیگر رفع و یا به حداقل می‌رسد و کیفیت آموزش ارتقا می‌یابد (پورکیانی و فروتنی ۱۳۹۶). آموزش تلفیقی به صورت

ترکیبی از آموزش حضوری و آموزش الکترونیکی تعریف شده است، که در آن از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات و هم‌چنین ارائه کلاس‌های حضوری برای یادگیری جویندگان علم استفاده می‌شود. آموزش تلفیقی در ده سال اخیر به عنوان یکی از گسترده‌ترین روش‌های یادگیری در جامعه آموزش شناخته شده و با موفقیت و استقبال زیادی مواجه گردیده است. در حال حاضر بسیاری از سیستم‌های آموزش دانشگاه‌ها، خصوصاً دانشگاه‌های علوم پزشکی به استفاده از این روش روی آورده‌اند. آموزش تلفیقی مدلی از یادگیری است که در آن با تأکید بر روی کیفیت یادگیری و با به کارگیری فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی به برنامه‌ریزی آموزشی می‌پردازد. آموزش تلفیقی، شامل لیست بزرگی از کاربردها و عملکردها از جمله آموزش مبتنی بر وب، آموزش مبتنی بر کامپیوتر، کلاس‌های مجازی، و همکاری‌های الکترونیکی است. در رویکرد آموزش تلفیقی تمامی اهداف آموزش الکترونیکی مد نظر قرار می‌گیرند، بدون اینکه به کیفیت آموزش لطمه وارد شود (خزاعی و همکاران ۱۳۹۱). اثربخشی دوره‌های تلفیقی رعایت این نکات لازم است: ایجاد تعادل بین فعالیت‌های کلاسی و فعالیت‌هایی که قرار است دانشجویان بیرون از کلاس درس انجام دهند، تأکید بر مسایل عملی مثل یادگیری مبتنی بر پروژه و در نظر گرفتن یک سیستم حمایتی، مخصوصاً برای معلمان که برای اولین بار یادگیری تلفیقی را تجربه می‌کنند (استاسی و گریبک ۲۰۱۳).

یک روش تدریس تلفیقی می‌تواند از دیدگاه طرح درس بین رشته‌ای، متصل کننده دو محیط یادگیری کاملاً چهره به چهره و محیط یادگیری کاملاً آنلاین باشد. بخش چهره به چهره می‌تواند یا در کلاس درس باشد یا معلم به دیدار دانش‌آموزان برود. به عنوان نمونه مارتین (۲۰۰۳) یک مدل یادگیری تلفیقی موفق را توصیف کرد که شامل یک ملاقات چهره به چهره اولیه، ارزیابی‌های آنلاین هفتگی و چت همزمان بحث‌های غیرهم زمان، ایمیل و یک ملاقات چهره به چهره نهایی به همراه یک امتحان

مسائل جامعه عرضه می‌کنند و نیز کوششی که در راستای گسترش مرزهای دانش به انجام می‌رسانند، بستگی دارد (مهدیون و همکاران ۱۳۹۰).

یکی از جنبه‌های کیفیت یادگیری در محیط آموزشی، تأثیرگذاری بر انگیزش فراگیران است. انگیزش تمایل به برتری داشتن، موفقیت و انجام بهتر تکالیف نسبت به دیگران تعریف می‌شود. و می‌تواند به صورت درونی و یا بیرونی باشد. انگیزه درونی «انگیزه‌ای که از خود فرد سرچشمه می‌گیرد و نتیجه آن لذت بردن از فرایند افزایش شایستگی فرد در ارتباط با وظایف دانشگاهی و تحصیلی است» تعریف می‌شود. دانشجویانی که به طور درونی برانگیخته می‌شوند؛ فعالیت‌هایی مانند یادگیری و انجام تکالیف را برای احساس خشنودی درونی و رضایت فردی انجام می‌دهند و به هنگام مواجهه با چالش‌های تحصیلی مقاومت و ایستادگی و خلاقیت بیشتری از خود نشان می‌دهند. از سوی دیگر، انگیزه بیرونی انگیزه‌ای است که در راستای دریافت یا اجتناب از دریافت چیزی هدایت می‌شود. دانشجویان با انگیزه بیرونی برای کسب نمره مطلوب و یا دریافت پاداش‌هایی مانند جایزه تلاش می‌کنند (زمانی و پورآتشی ۱۳۹۸). انگیزه یکی از عوامل اساسی در یادگیری است و می‌تواند بر جنبه‌های مختلف رفتاری دانشجویان در محیط‌های آموزشی نیز مؤثر باشد. با وجود اینکه عوامل زیادی بر عملکرد دانشجویان در دانشگاه مؤثرند ولی یکی از مؤثرترین آن‌ها انگیزه است (آرام‌جو و همکاران ۱۳۹۸).

زمانی و پورآتشی (۱۳۹۸) در پژوهشی تحت عنوان بررسی انگیزه پیشرفت دانشجویان بر اساس عوامل تعیین‌کننده کیفیت آموزش عالی دانشگاه‌های تهران، بوعلی‌سینا همدان، ایلام، شهید باهنر کرمان و شیراز نشان دادند که رابطه مثبت و معنی‌دار بین ابعاد تبیین‌کننده کیفیت (شامل: کیفیت فرایند، کیفیت تعاملات، کیفیت محیط آموزش، کیفیت هدف، و کیفیت زیرساخت‌ها) با انگیزه پیشرفت بود. افزون بر این، نتایج تحلیل تشخیصی نشان داد که در کل جامعه مورد بررسی،

نهایی نظارت شده است (احمدی و نخستین‌روحو ۱۳۹۳). و کتی لیک (۲۰۰۱) معتقد است آموزش تلفیقی آن نوع آموزشی است که دانشجویان با استفاده از چند موضوع درسی اطلاعات متنوع، مختلف و گسترده‌ای را درباره‌ی یک موضوع مشخص یا جنبه‌های خاصی از محیط خودبه دست می‌آورند. مطالعات بسیاری نشان داده‌اند که آموزش تلفیقی هم یک مدل یادگیری اثربخش و هم یک انتخاب مناسب برای دانشجویان است، برنامه‌ای است که در آن روش‌های مختلف ارائه برای بهینه کردن پیامدهای یادگیری و کاهش هزینه‌های آموزشی استفاده می‌شود (زارعی‌زوارکی ۱۳۹۳).

یادگیری حوزه بسیار گسترده‌ای را شامل می‌شود. هرگنهان و السون معتقدند که یادگیری یکی از مهم‌ترین زمینه‌ها در روان‌شناسی امروز است. در عین حال این مفهوم، یکی از مشکل‌ترین مفاهیم برای تعریف است (باقریان‌فر و همکاران ۱۳۹۶). کیفیت یادگیری، فرایند است که به منظور بهبود کیفیت و پاسخگویی به ذینفعان برنامه‌های یادگیری الکترونیکی انجام می‌شود. همسو با توسعه دوره‌های یادگیری الکترونیکی دانشگاهی، توجه به ارزشیابی کیفیت این دوره‌ها از چند جهت اهمیت یافته است؛ اول اینکه مدیران و دست‌اندرکاران این دوره‌ها برای افزایش کیفیت دوره‌ها به خودارزیابی مداوم نیاز دارند. دوم اینکه، شناسایی دوره‌های یادگیری الکترونیکی با کیفیت در سطوح ملی و بین‌المللی به توسعه افق فعالیت‌های این حوزه کمک خواهد کرد و سوم اینکه توسعه یادگیری الکترونیکی امکان توجه به مشتری‌مداری در آموزش عالی را بیش از پیش فراهم می‌سازد و مشتریان آموزش عالی می‌توانند با شناسایی دوره‌های با کیفیت دانشگاهی، گزینه بهتری را انتخاب کنند. لذا کیفیت در آموزش عالی عبارت است از برآوردن انتظارات فرد و جامعه از طریق آموزش، پژوهش و عرضه خدمات تخصصی. از این رو کیفیت دانشگاهی به مطلوبیت یادگیری دانشجویان، کیفیت پژوهش‌های انجام شده و کیفیت خدمات تخصصی که اعضای دانشگاه برای حل

یادداری، انگیزه پیشرفت تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی دانشجویان رشته فناوری آموزشی نشان دادند که در پیش‌آزمون بین میزان یادگیری، انگیزش پیشرفت تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی سه گروه حضوری، الکترونیکی و تلفیقی تفاوت معناداری مشاهده نمی‌شود، ولی در پس‌آزمون بین میزان یادگیری، انگیزش پیشرفت تحصیلی گروه تلفیقی با میزان یادگیری، انگیزش پیشرفت تحصیلی گروه الکترونیکی و حضوری تفاوت معناداری مشاهده می‌شود. به همین ترتیب بین میزان یادداری گروه تلفیقی با میزان یادداری گروه الکترونیکی و حضوری تفاوت معناداری مشاهده می‌شود. بر اساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که یادگیری تلفیقی به شرط اجرای درست می‌تواند بر میزان یادگیری، یادداری، انگیزش پیشرفت تحصیلی و مهارت اجتماعی تأثیر مثبتی بگذارد.

ناداک و نایب‌هاو (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان بررسی تأثیر یادگیری تلفیقی و اولویت سبک تفکر بر پیشرفت یادگیری آناتومی در دانشگاه کریستن اندونزی نشان دادند که میانگین نمره یادگیری دانشجویان هنگام استفاده از روش تلفیقی ۲۷/۳۷ بود، بدین معنی که H_0 رد شد و ولز پذیرفته شد. میانگین نمره یادگیری دانشجویان با اولویت تفکر انتزاعی ۳۰۹/۸ و میانگین نمره یادگیری دانشجویان با ترجیح سبک تفکر مختصر ۰۱/۲۱ بود، به این معنی که H_0 رد شد و ولز پذیرفته شد. به عنوان یک نتیجه‌گیری که تعاملی بین یادگیری تلفیقی و سبک تفکر و تأثیر بر پیشرفت یادگیری دانش‌آموزان آناتومی وجود ندارد. لین و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی تحت عنوان بررسی تأثیر روش یادگیری تلفیقی و انگیزش بر عملکرد یادگیری در زمینه سیستم شبیه‌سازی مشاغل: یک مطالعه تجربی نشان دادند که تفاوت در عملکرد یادگیری دانش‌آموزان بین حالت فردی و حالت مشترک معنی‌دار است. با این حال، انگیزه یادگیری تأثیر معنی‌داری بر عملکرد یادگیری ندارد. علاوه بر این، انگیزه یادگیری یک عامل مهم برای تأثیر روش یادگیری تلفیقی بر عملکرد یادگیری است.

۵۱ درصد از واریانس نمره تشخیصی توسط مدل ۳ متغیری شامل میزان رضایت نسبت به کیفیت فرایند، میزان رضایت نسبت به کیفیت محیط آموزش، و میزان رضایت نسبت به کیفیت تعاملات قابل تبیین بوده است. اسفیجانی (۱۳۹۷) در پژوهشی تحت عنوان بررسی تأثیر آموزش ترکیبی بر عملکرد تحصیلی و رضایت دانشجویان نشان داد که آموزش به روش ترکیبی اگرچه در عملکرد تحصیلی دانشجویان در پایان‌ترم تأثیر معنی‌داری نداشته است ($P > 0.05$)، در میزان رضایتمندی ایشان تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. با توجه به اینکه رویکرد ترکیبی، انعطاف‌پذیری زیادی را در مواردی مانند دسترسی به منابع، ارتباطات میان استاد و شاگرد، انجام و ارائه تکالیف برای دانشجویان به همراه دارد، رضایت بیشتر آنها از روش آموزش را هم باعث می‌شود.

جوکار و جایروند (۱۳۹۵) در پژوهشی تحت عنوان بررسی کیفیت یادگیری دانش‌آموزان (بعد بسط و اصلاح دانش) در مدارس هوشمند و غیرهوشمند از دیدگاه معلمان ابتدایی شهرستان بندر امام خمینی^(۶) نشان دادند که بین کیفیت یادگیری از دیدگاه معلمان ابتدایی شهرستان بندر امام خمینی^(۶) در کلاس‌های هوشمند و غیرهوشمند تفاوت معنی‌داری وجود دارد. هم‌چنین بر اساس یافته‌های این پژوهش از نظر معلمان ابتدایی بندر امام خمینی^(۶) کیفیت یادگیری (بعد بسط و اصلاح دانش) در کلاس‌های هوشمند بالاتر از کلاس‌های عادی می‌باشد. ترک و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر یادگیری تلفیقی بر میزان یادگیری و انگیزش تحصیلی دانشجویان کارشناسی دانشگاه علامه طباطبائی نشان دادند که یادگیری تلفیقی بر میزان یادگیری و انگیزش تحصیلی اثربخشی بیشتر دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که روش یادگیری تلفیقی می‌تواند به عنوان یک روش نو و اثربخش در نظام‌های آموزشی جهت ارتقای یادگیری و انگیزش مورد استفاده قرار گیرد. مقامی (۱۳۹۳) در پژوهشی تحت عنوان «مقایسه تأثیر سه روش آموزش حضوری، الکترونیکی و تلفیقی بر یادگیری،

تحصیلی تفاوت وجود دارد. به طور مشابه، هم‌چنین در رضایت دانشجویان براساس جنسیت، دوره تحصیلی و رشته تحصیلی تفاوت وجود داشت. تحلیل همبستگی نشان داد که درک دانشجویان از کیفیت یاددهی و یادگیری با رضایتمندی آنها رابطه مثبت دارد. اسمیت (۲۰۱۳) در پژوهشی تحت عنوان مقایسه اثرات دو شیوه چهره به چهره و یادگیری تلفیقی بر روی کارایی و ادراک دانش‌آموزان متوسطه در اوکلند، نیوزیلند نشان داد که هیچ تفاوتی بین کلاس‌ها در مورد هر مورد از کار ارزیابی شده مشاهده نشد. با این حال، تفاوت در بین کلاس‌ها در درک آن‌ها از یادگیری، اتصال، لذت بردن و پشتیبانی از معلمان وجود دارد. نگرانی‌های مربوط به تأثیر آموزش با واسطه فناوری ممکن است تا حدودی توسط این یافته‌ها کاهش یابد. در حالی که جابجایی معلم از مرکز فرایند یادگیری ممکن است برای معلمان ناراحت کننده باشد، فراهم کردن یک محیط غنی از یادگیری آنلاین ممکن است مزایای مثبتی برای دانش‌آموزان داشته باشد.

یکی از نقاط قوت آموزش تلفیقی را توانایی آن در گسترش محیط یادگیری خارج از کلاس درس از طریق رشد مهارت‌های شناختی سطح بالا می‌دانند. مهارت‌های شناختی سطح بالا توانایی تفکر انتقادی و خلاقیت را فراهم می‌آورند و باعث تحقیق و تفحص، حل مسأله و ترکیب اطلاعات می‌شود (فیشر ۲۰۱۱). با عنایت به موارد فوق، پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سؤال که آیا تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری-یادسپاری دانشجویان با میانجی‌گری انگیزش در آموزش عالی دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران برآمده تأثیر داد. لذا با توجه به موارد فوق سؤال‌های پژوهش به صورت زیر ارائه می‌گردد:

۱. تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری-یادسپاری دانشجویان از دید اساتید دانشگاه آزاد اسلامی مازندران تأثیر دارد؟

گودمن و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه انگیزه دانشجویان و عملکرد تحصیلی آنها آفریقای جنوبی نشان دادند که رابطه معنادار بین انگیزش ذاتی، انگیزش بیرونی و عملکرد تحصیلی است. علاوه بر این، شواهد نشان داد که انگیزه ذاتی و بیرونی دانش‌آموزان بر میزان تلاش آنها در تلاش برای دستیابی به نتیجه عملکرد مطلوب خود تأثیر دارد. با استفاده از روش بارون و کنسی برای آزمایش میانجی‌گری، تلاش شد واسطه‌ای جزئی از رابطه انگیزه ذاتی و بیرونی و عملکرد تحصیلی باشد. علاوه بر این، تجزیه و تحلیل رگرسیون چندگانه از داده‌ها نشان داد که انگیزه ذاتی قوی‌ترین پیش‌بینی کننده عملکرد دانشگاهی است و به دنبال آن تلاش صورت می‌گیرد. ارکی ویرتانن و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی تحت عنوان رابطه بین کیفیت یادگیری و درگیری دانش‌آموزان در دوره متوسطه فنلاند نشان دادند که اولاً، که در کیفیت کلاس و درگیری رفتاری دانش‌آموزان بین کلاس‌ها تنوع وجود دارد. دوم، حمایت سازمانی کلاس با مشاهده و درگیر شدن با معلم و دانش‌آموز همراه بود، و حمایت آموزشی با درگیری دانشجویان مشاهده مشاهده می‌شود. سوم، حمایت عاطفی تأثیر مستقیمی بر درگیری دانشجویی نداشته بلکه درگیر جذب دانش‌آموزان به طور غیرمستقیم از طریق پشتیبانی سازمانی و آموزشی است. تفاوت جنسیتی با توجه به درگیری خود گزارش نشده است. نتایج نشان داد که ارتباط ویژه‌ای بین حوزه‌های کیفیت یادگیری و درگیری رفتاری دانش‌آموزان در کلاس‌های دوره متوسطه وجود دارد.

سوارمن و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی تحت عنوان کیفیت یاددهی و یادگیری به سمت رضایت دانشجویان در یک دانشگاه بزرگ در اندونزی نشان دادند که درک دانشجویان از کیفیت یاددهی و یادگیری در سطح متوسط رضایت دانشجویان نیز در سطح متوسط است. براساس آمار استنباطی، مشخص شد که درک کیفیت آموزش و یادگیری در مورد جنسیت، دوره مطالعه و رشته

اساس چهارچوب نظری ۴۱ سؤال شناسایی و ساخته شد و بعد از دسته‌بندی تحلیل اکتشافی مؤلفه‌ها استخراج شده‌اند که مؤلفه‌ها شامل (سنجش و ارزش‌یابی، انتخاب اهداف، انتخاب فناوری، راهبرد یادگیری، مدیریت کلاس-داری و یادسپاری) می‌باشد. پرسشنامه سوم انگیزش یادگیری: توسط محقق تدوین شد که دارای ۱۸ سؤال بوده و ابعاد آن از طریق تحلیل اکتشافی شناسایی شده و سه خرده مقیاس (جهت‌گیری هدف، خودکارآمدی در کسب مهارت و ارزش‌گذاری بیرونی) استخراج شده است. روایی و پایایی پرسشنامه‌ها توسط متخصصان و خبرگان این رشته تأیید شد که در پژوهش مذکور پایایی پرسشنامه‌ها بر اساس ضریب آلفای کرونباخ (تدریس به شیوه تلفیقی ۰/۹۰، کیفیت یادگیری- یادسپاری ۰/۸۹ و انگیزش ۰/۸۱ درصد) به دست آمد. در این پژوهش با توجه به اهداف و سؤال‌های تحقیق که تعامل متغیرها را بررسی می‌کند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در آمار استنباطی ابتدا با تحلیل عاملی اکتشافی به استخراج مؤلفه‌ها پرداخته شد و با استفاده از تحلیل عاملی تأییدتأییدی روایی سازه مورد سنجش قرار گرفت و سپس با محاسبه متغیرهای تحقیق از آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن از نرم‌افزار Spss استفاده شد، و جهت بررسی مدل مفهومی تحقیق نیز از نرم‌افزار pls استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت‌شناختی نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به دکترا با (۷۳/۵ درصد) و کمترین فراوانی مربوط به کارشناسی ارشد (۲۶/۵ درصد) می‌باشد. ۵۷/۶ درصد از شرکت‌کننده زن و ۴۲/۴ درصد نیز مرد بودند. بیشترین فراوانی مربوط به بازه سنی ۴۵-۵۰ سال می‌باشد که ۲۵/۸ درصد از کل می‌باشد. بیشترین فراوانی مربوط به بازه سابقه خدمت ۱۰-۵ سال ۴۹ نفر می‌باشد که ۳۷/۱ درصد از کل می‌باشد. جهت بررسی سؤال اصلی پژوهش: تأثیر تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری با میانجی‌گری انگیزش یادگیری

۲. تدریس به شیوه تلفیقی بر انگیزش یادگیری دانشجویان از دید اساتید دانشگاه آزاد اسلامی مازندران تأثیر دارد؟

۳. تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری با میانجی‌گری انگیزش یادگیری دانشجویان در آموزش عالی از دید اساتید دانشگاه آزاد اسلامی مازندران تأثیر دارد؟

۴. آیا می‌توان مدلی مبنی بر تأثیر بکارگیری تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری دانشجویان با نقش میانجی انگیزش یادگیری دانشجویان ارائه داد؟

۵. درجه تناسب مدل با هدف تأثیر بکارگیری تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری دانشجویان با نقش میانجی انگیزش یادگیری دانشجویان چقدر است؟

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، روش گردآوری اطلاعات میدانی و ماهیت توصیفی از نوع پیمایشی است. در این پژوهش جامعه آماری شامل اعضای هیئت علمی و حق‌التدریس دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران در سال ۹۸-۹۹ به تعداد ۲۰۱ نفر بودند که این افراد در دانشگاه‌های آزاد اسلامی شرق استان مازندران شامل واحدهای نکا و بهشهر مشغول به کار بودند. با توجه به حجم جامعه، با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی بر حسب جنسیت ۱۳۲ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. محقق جهت ابزار پژوهش از سه پرسشنامه محقق ساخته استفاده نمود. پرسشنامه اول تدریس به شیوه تلفیقی: توسط محقق تدوین شد که بر اساس مدل نظریه‌مبنایی حاصل از مصاحبه‌ها ساخته می‌شود. که شامل ۱۵ سؤال و ۴ مؤلفه استخراج شده است. به این صورت که محتوای پرسشنامه در برگزیده مؤلفه‌های (یادگیری محور، فراگیر محور، تعاملی محور و مستقیم) است. پرسشنامه دوم کیفیت یادگیری- یادسپاری: توسط محقق طراحی شد. و بر

دانشجویان از دید اساتید دانشگاه آزاد اسلامی استان شد. مازندران ابتدا ابعاد شیوه تلفیقی مورد بررسی قرار گرفته

جدول ۱. بار عاملی و درصد تبیین واریانس سؤالات در تحلیل عاملی اکتشافی ابعاد تدریس تلفیقی

Table 1: Factor load and the percentage of variance explained by questions in exploratory factor analysis of integrated teaching dimensions

مؤلفه	سؤال	بار عاملی	مقدار ویژه	درصد واریانس	الفای کرونباخ
یادگیری محور	۵ استفاده اصل سازماندهی فعالیت‌های یادگیری در امر آموزش	۰/۹۰۰	۶/۶۷۲	۴۴/۴۸۳	۰/۹۴۱
	۱۲ استفاده از اصل اشتراک تجارب در امر آموزش	۰/۸۶۶			
	۱۱ استفاده از اصل کاربرد موضوعات عملی در امر آموزش	۰/۸۶۳			
	۹ استفاده از اصل برابری فرصت‌های یادگیری در امر آموزش	۰/۸۱۶			
	۶ استفاده از اصل مشخص بودن فعالیت‌های یادگیری در امر آموزش	۰/۷۲۱			
تعاملی محور	۳ استفاده از اصل تعاملات در امر آموزش	۰/۸۷۵	۲/۵۳۷	۱۶/۹۱۴	۰/۹۰۷
	۴ استفاده از اصل دریافت بازخورد در امر آموزش	۰/۸۵۳			
	۲ استفاده از اصل یادگیری مشارکتی در امر آموزش	۰/۸۰۳			
	۸ استفاده از اصل درگیر شدن در فرایند یادگیری در امر آموزش	۰/۷۷۹			
مستقیم	۱۴ استفاده از اصل استفاده از فناوری به عنوان یک فرصت یادگیری	۰/۸۸۸	۱/۶۹۵	۱۱/۳۰۰	۰/۸۹۱
	۱۰ استفاده از اصل بارش مغزی در امر آموزش	۰/۸۷۶			
	۱۵ استفاده از اصل فایل‌های تصویری در امر آموزش	۰/۸۴۰			
فراگیر محور	۷ استفاده از اصل دنبال کردن ضعف‌ها و قوت‌ها در امر آموزش	۰/۹۴۲	۱/۳۸۸	۹/۲۵۷	۰/۹۰۰
	۱ توجه به اصل تفاوت‌های فردی در امر آموزش	۰/۹۰۱			
	۱۳ استفاده از اصل رشد مهارت‌های ارتباطی در امر آموزش	۰/۸۷۶			

جدول ۱ نشان می‌دهد از مجموع ۱۵ شاخص شناسایی شده ۴ مؤلفه استخراج شده است. مؤلفه (یادگیری محور، تعاملی محور، آموزش مستقیم و فراگیر محور)، که درصد تبیین تجمعی واریانس برابر با ۸۱/۹۵ درصد می‌باشد.

جدول ۲. بار عاملی و درصد تبیین واریانس سؤالات در تحلیل عاملی اکتشافی کیفیت یادگیری - یادسپاری

Table 2: Factor load and the percentage of variance explained by questions in exploratory factor analysis of learning quality - memorization

مؤلفه	سؤال	بار عاملی	مقدار ویژه	درصد واریانس	الفای کرونباخ
سنجش و ارزش‌یابی	۹ کیفیت تدریس در برنامه‌های درسی	۰/۹۰۱	۱۱/۴۳۲	۲۷/۸۸۲	۰/۹۴۵
	۸ استانداردهایی که دانشجویان برای دریافت پاداش انتظار دارند،	۰/۸۹۳			
	۲۸ کسب رضایت کارفرماها از قابلیت‌ها و توانمندی‌های افراد فارغ التحصیل	۰/۸۸۲			
	۲۲ تأثیر گزارش‌های بررسی‌کنندگان خارجی بر برنامه	۰/۸۲۸			
	۱۵ کیفیت تدریس برای برنامه‌های آموزشی جانبی	۰/۸۱۵			

				۱۸	آگاهی دانشجویان از استانداردهایی که انتظار می‌رود رعایت کنند	۰/۸۰۸	
				۲۵	فراهم شدن شرایط استخدام برای دانشجویانی که این دوره را گذرانده‌اند	۰/۷۹۱	
				۲۴	امکان اتمام برنامه‌ها از سوی دانشجویان	۰/۷۷۶	
				۲۱	عمل کردن به استانداردهای برنامه توسط دانشجویان مشارکت کننده در این برنامه در مقایسه با دانشجویان مشارکت کننده در مکان‌های دیگر	۰/۷۴۱	
				۲۳	کسب رضایت دانشجویان از برنامه‌های مطالعه خود	۰/۶۷۸	
انتخاب اهداف				۶	تحقیقات و فعالیت‌های دانشجویان در کمک به اجرا برنامه‌ها	۰/۸۳۹	
				۱	انعکاس ماموریت سازمان توسط برنامه‌ها	۰/۸۰۸	
				۳	آگاهی دانشجویان از اهداف برنامه درسی	۰/۷۶۴	
			۷/۰۴۱	۲	آشنایی با اهداف برنامه	۰/۷۱۳	
		۱۷/۱۷۳	۰/۹۱۱	۲۰	کسب اهداف برنامه	۰/۷۱۰	
				۷	انطباق روش‌های تدریس با اهداف برنامه	۰/۷۰۹	
				۱۷	انطباق روش‌های ارزیابی با اهداف برنامه	۰/۶۴۵	
				۲۶	موفقیت دانشجویان برای استخدام شدن در حوزه تخصصی خود	۰/۵۷۰	
	انتخاب فناوری				۱۰	انتخاب روش‌های تدریس، با دانش آموزان مشارکت کننده	۰/۸۱۱
					۱۳	تامین تجهیزات تخصصی	۰/۷۸۱
				۵	بروز بودن برنامه‌ها	۰/۷۷۰	
			۳/۱۴۸	۳۴	استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات فرایند تدریس	۰/۷۵۲	
		۷/۶۷۸	۰/۸۸۸	۱۴	سطح تامین کتاب‌های مورد نیاز	۰/۷۴۵	
				۲۷	مشارکت دانشجویان در طراحی برنامه‌های آموزشی	۰/۶۷۶	
				۳۵	استفاده از تکنولوژی‌های روز و روش‌های فعال در تدریس	۰/۵۸۵	
				۳۶	استفاده از فناوری‌های فراخور درک مخاطبین در تدریس	۰/۵۴۰	
راهبرد یادگیری				۴	دانایی محور بودن برنامه‌های آموزشی	۰/۸۵۷	
				۳۰	توسعه در تدریس و یادگیری فعال دانشجویان	۰/۸۴۳	
			۲/۶۲۵	۱۹	ارزیابی رسمی از مهارت‌های قابل انتقال	۰/۸۱۵	
		۰/۴۰۳	۰/۸۹۰	۳۱	تأثیری در اشتیاق دانشجویان به فراگیری مطالب درسی	۰/۷۵۸	
				۳۳	خودنظم‌دهی دانشجویان به فراگیری مطالب درسی	۰/۶۴۸	
				۳۲	رشد مهارت دانشجویان	۰/۶۲۱	
مدیریت کلاس داری				۱۲	سرعت دادن بازخورد اصلی به دانشجویان	۰/۸۶۶	
			۲/۰۷۷۳	۱۱	دادن بازخورد به دانش آموزان درباره کار آن‌ها	۰/۸۵۱	
		۵/۰۵۶	۰/۸۹۲	۲۹	سوق دانشجویان، به سمت مرزهای دانش	۰/۸۲۸	
				۱۶	حمایت از دانش آموزان از نظر برگزاری کلاس‌های ویژه	۰/۸۰۶	
یادسپاری				۴۰	ر استفاده از روش تلفیقی در باز یافت بهتر اطلاعات	۰/۶۵۴	
				۳۷	استفاده از روش تلفیقی در عملکرد بهتر دانشجویان	۰/۵۶۹	
		۳/۱۲۲	۰/۸۸۶	۴۱	روش تلفیقی در توانایی به یادآوری اطلاعات از حافظه دراز مدت	۰/۵۳۷	
				۳۸	استفاده از روش تلفیقی در رضایت از حافظه دانشجویان	۰/۵۱۶	
			۳۹	استفاده از روش تلفیقی در کسب بهتر اطلاعات و کاربردان	۰/۵۱۳		

مدیریت کلاس داری و یادسپاری). که درصد تبیین تجمعی واریانس برابر با ۶۷/۳۱۵ درصد می‌باشد.

جدول ۲ نشان می‌دهد از مجموع ۴۱ شاخص شناسایی شده ۶ مؤلفه استخراج شده است. مؤلفه (سنجش و ارزشیابی، انتخاب هدف، انتخاب فناوری، راهبرد یادگیری،

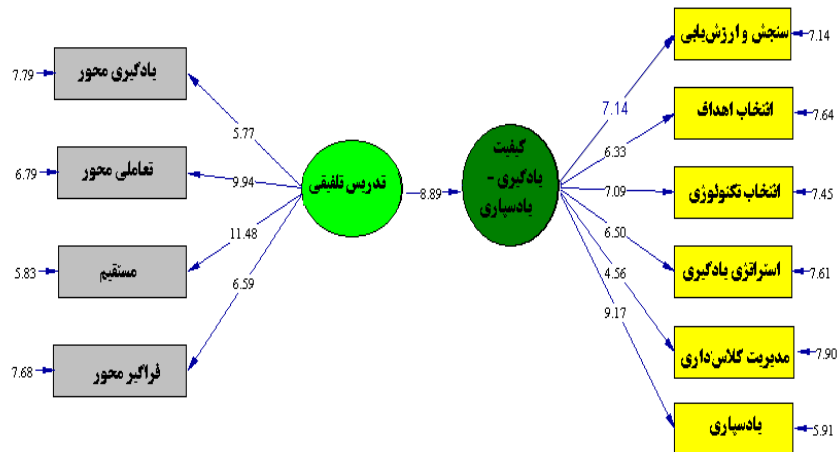
جدول ۳. بررسی نقش پیش‌بینی‌کنندگی همزمان ابعاد تدریس تلفیقی بر کیفیت یادگیری-یادسپاری

Table 3: Investigating the role of simultaneous predictors of the dimensions of integrated teaching in the quality of learning-memorization

T-TEST			بر آورد پارامتر		Wald test			متغیرهای پیش‌بین	R2	RSE	ملاک
P	df	T	انحراف معیار	ضریب مدل	P	df	آماره				
/۰۰۰	۱۲۷	۱۱/۴۲۴	۴/۷۳۰	۵۴/۰۴۷	-	-	-	ثابت			کیفیت یادگیری-یادسپاری
/۰۰۰	۱۲۷	۵/۴۰۲	۰/۳۴۶	۱/۸۷۰	/۰۰۰	۱	۲۹/۱۸۵	یادگیری محور			
/۰۰۰	۱۲۷	۸/۴۷۵	۰/۲۶۱	۲/۲۱۸	/۰۰۰	۱	۷۱/۸۳	تعاملی محور	۰/۶۷۶۵	۶/۵۴۷	
/۰۰۰	۱۲۷	۱۱/۲۳۹	۰/۲۰۵	۲/۳۱۲	/۰۰۰	۱	۱۲۶/۳۲۶	مستقیم			
/۰۰۰	۱۲۷	۴/۳۷۱	۰/۲۹۵	۱/۲۹۳	/۰۰۰	۱	۱۹/۱۰۷	فراگیر محور			

محور- تعالی محور- مستقیم و فراگیر محور) مدل باقی می‌ماند. لذا مدل برازشی برای کیفیت یادگیری-یادسپاری بر پایه متغیرهای پیش‌بین یادگیری محور- تعالی محور- مستقیم و فراگیر محور) تحت برآورد رگرسیون نیرومند به صورت زیر می‌باشد و در نهایت الگوی مدل مفهومی آن مورد بررسی قرار گرفت

جدول ۳ نشان می‌دهد در سطح خطای ۰/۰۵ با استفاده از آزمون والد بین ابعاد تدریس تلفیقی بطور همزمان با کیفیت یادگیری-یادسپاری رابطه وجود دارد درصد تبیین واریانس متغیر وابسته کیفیت یادگیری-یادسپاری با ابعاد یادگیری تلفیقی (یادگیری محور- تعالی محور- مستقیم و فراگیر محور) بطور همزمان ۶۷/۶۵ درصد بوده است. همچنین نتایج آزمون T نشان می‌دهد ضرایب متغیرهای پیش‌بین ابعاد یادگیری تلفیقی (یادگیری

شکل ۱. مقادیر پایه T در مدل تأییدآییدی ارتباط بین تدریس تلفیقی با کیفیت یادگیری-یادسپاری

Figure 1. Basic values of T in the confirmatory model of the relationship between integrated teaching and learning-memorization quality

انگیزش یادگیری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج بیانگر ارتباط مثبت و معنادار بین هر یک از ابعاد تدریس به شیوه تلفیقی با انگیزش یادگیری و نیز ابعاد آن بوده است. ارتباط بین تدریس به شیوه تلفیقی در حالت کلی انگیزش یادگیری برابر ۰/۸۶۴ شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان داد که نقش میانجی‌گری انگیزش یادگیری در رابطه بین روش تدریس تلفیقی بر کیفیت

همان‌طور که در شکل ۱ نیز نمایان است تمامی ضرایب مسیر تأییدآییدی مدل معنی‌دار می‌باشد و مدل تأییدآییدی مؤید وجود ارتباط بین تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری-یادسپاری دانشجویان از دید اساتید دانشگاه آزاد اسلامی مازندران تأثیر دارد. جهت سؤال پنجم پژوهش: بررسی تأثیر تدریس به شیوه تلفیقی بر انگیزش یادگیری دانشجویان از دید اساتید دانشگاه آزاد اسلامی ابتدا بررسی ارتباط بین ابعاد شیوه تلفیقی با

در تبیین این نتایج می‌توان گفت که آموزش تلفیقی با ایجاد بستر مناسب جهت اجرای روش‌های دانشجوی محور و انجام فعالیت‌های متناسب، زمینه تثبیت و افزایش ماندگاری مفاهیم آموخته‌شده را فراهم کند. لذا تأثیر رویکرد آموزش تلفیقی بر یادسپاری دانشجویان قابل دفاع خواهد بود. با توجه به اهمیت افزایش انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانشجویان به منظور ایجاد تجربه‌های مثبت یادگیری و بر اساس نتایج به دست آمده از این تحقیق پیشنهاد می‌شود که مسئولین و برنامه‌ریزان آموزشی با استفاده از این روش یادگیری تشویق و در تدوین محتوای درسی که متضمن استفاده از روش‌های تلفیقی باشد اقدام نمایند. با توجه به پیشرفت‌های فناوری نوین در آموزش و سودمندی استفاده از آن‌ها در آموزش پیشنهاد می‌شود که بررسی‌های بیشتری در زمینه اثرات کوتاه مدت و بلند مدت آنها بر یادگیری و متغیرهای روان‌شناختی مختلف مرتبط با یادگیری آموزش انجام شود. هم‌چنین با توجه به اهمیت افزایش انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانشجویان به منظور ایجاد تجربه‌های مثبت یادگیری و براساس نتایج به دست آمده از این تحقیق توصیه می‌شود که مسئولین و برنامه‌ریزان آموزشی با استفاده از این روش یادگیری تشویق و در تدوین محتوای درسی که متضمن استفاده از روش‌های تلفیقی باشد اقدام نمایند. انجام پژوهش‌هایی در زمینه میزان آمادگی و نگرش و پذیرش استادان برای استفاده از شیوه‌های نوین آموزش و یادگیری نیازسنجی در زمینه چگونگی برگزاری دوره‌های آموزشی تکمیلی برای آن‌ها نیز پیشنهاد می‌شود. از آنجا که معلمان ما آشنایی اندکی با روش‌های نوین آموزش دارند و رویکرد آموزش به شیوه تلفیقی در ایران به‌طور شایسته شناخته شده نیست، مسئولین نظام آموزش و پرورش باید برای اجرای دوره‌ها و کارگاه‌های ضمن خدمت مربوط به این روش را برنامه‌ریزی دقیقی به عمل آورند. پژوهش‌ها حاکی از آن است که موفقیت آموزش به شیوه تلفیقی در گرو استفاده از زمان کلاس برای اجرای روش‌های تدریس فراگیر محور است. لذا آشنایی معلمان با این‌گونه روش‌ها

یادگیری معنی‌دار است. هم‌چنین نتایج بیانگر تأثیر مثبت تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری و هم‌چنین انگیزش دانشجویان بوده است. علاوه بر آن بیانگر تأثیر مثبت تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری با میانجی‌گری انگیزش یادگیری دانشجویان در آموزش عالی بوده است. در نهایت با توجه به نتایج پژوهش و هم‌چنین پیشینه تحقیقات می‌توان گفت مدلی تلفیقی با کیفیت یادگیری و با میانجی‌گری انگیزش تحصیلی ارائه شده است. بنابراین می‌توان گفت این شیوه یادگیری قابلیت اثربخشی روی کیفیت یادگیری یادسپاری و انگیزش را دارد و هم‌چنین ارتقای انگیزش می‌تواند به شکل واسطه‌ای کیفیت یادگیری- یادسپاری را نیز تقویت کند. در مورد بررسی درجه تناسب مدل با هدف تأثیر بکارگیری تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری دانشجویان با میانجی‌گری انگیزش یادگیری دانشجویان نیز در بررسی برآورد شاخص‌های مدل، شاخص برازندگی تطبیقی برابر ۰/۹۲ و شاخص برازش اصلاح شده برابر ۰/۹۱ شده است. هم‌چنین با اجرای مدل ساختاری در نرم‌افزار PLS نیز مدل مفهومی تحقیق تأیید شده است و شاخص نیکویی برازش برابر با ۰/۵۸ به دست آمده که مطلوبیت نیکویی برازش را نشان داد بنابراین تحت شاخص بالا بودن مقدار که بالاتر از ۰/۳ بوده و شاخص برازندگی تطبیقی که بالاتر از ۰/۹۰ بوده می‌توان مناسب مدل برازشی را در حد مطلوب تلقی نمود. بنابراین می‌توان گفت مدل به دست آمده با هدف تأثیر بکارگیری تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری دانشجویان با میانجی‌گری انگیزش یادگیری دانشجویان متناسب بوده است. این یافته با نتایج پژوهش‌های زمانی و پوراآتشی (۱۳۹۸)، اسفیجانی (۱۳۹۷)، جوکار و جایروند (۱۳۹۵)، ترک و همکاران (۱۳۹۵)، مقامی (۱۳۹۳)، ناداک و نایب‌هاو (۲۰۱۹)، لین و همکاران (۲۰۱۸)، گودمن و همکاران (۲۰۱۷)، رکی- ویرتانن و همکاران (۲۰۱۵)، سوارمن و همکاران (۲۰۱۴) و اسمیت (۲۰۱۳) همسوست.

Esfijani, A 2018. Investigating the effect of combined education on academic performance and student satisfaction. *Bi-Quarterly Journal of New Educational Approaches*, Vol. 13, No. 1, Pp. 66-45. [in Persian].

Fisher, R 2011. Teaching children to think. Tehran: Roshd.

Goodman, S, Jaffer, T, Keresztesi, M, & Mamdani, F 2017. An Investigation of the Relationship between Students' Motivation and Academic Performance as Mediated by Effort. Article (PDF Available) in South African Journal of Psychology, Vol. 41, No. 3, Pp. 373-385.

Jokar, N, Jairvand, H 2016. Assessing the quality of students' learning (after expanding and correcting knowledge) in smart and non-intelligent schools from the perspective of elementary teachers in Bandar Imam Khomeini city. Third National Conference on Psychology and Educational Sciences, Shadegan, Islamic Azad University, Shadegan Branch, https://www.civilica.com/Paper-PESH03-PESH03_066.html [in Persian].

Khazaei, Sh, Rashedi, Kh, Barati, G 2012. Integrated education approaches in medical sciences. *Journal of Researchers*, Vol. 11, No. 1, Pp. 11-7. [in Persian].

Lina, HH, Yenb, WC, Wangc, YS 2018. Investigating the effect of learning method and motivation on learning performance in a business simulation system context: An experimental study. *Computers & Education*, No. 117, Pp. 30-40.

Mahdiun, R, Qahramani, M, Faraskhah, M, Abolghasemi, M 1390. Quality of learning in university e-learning centers; Qualitative study. *Journal of University Library and Information Research*, Vol. 45, No. 58, Pp. 100-77. [in Persian].

Maqami, HR 2014. Comparison of the effect of three methods of face-to-face, electronic and integrated education on learning, retention, academic achievement motivation

یک نیاز اساسی است که باید در کلاس‌ها و کارگاه‌های ضمن خدمت به آن پاسخی درخور داده شود. طراحی و راه‌اندازی یک پایگاه اینترنتی معتبر برای به اشتراک‌گذاری محتوای آموزشی قابل استفاده در آموزش به شیوه تلفیقی می‌تواند کمک شایانی به معلمانی نماید که مایل‌اند از این روش نوین بهره‌مند گردند. چگونگی تعاملات برقرار شده بین شرکت‌کنندگان در برنامه‌های آموزشی نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است و پیشنهاد می‌شود تحقیقاتی در زمینه بررسی کیفیت تعاملات دانشجویان در برنامه‌های یادگیری تلفیقی انجام شود.

References

Ahmadi, G, Nokhostin Roohi, N 2014. Investigating the difference between integrated learning and e-learning and traditional (face-to-face) learning in mathematics education. *Journal of School Psychology*, Vol. 3, No. 2, Pp. 26-7. [in Persian].

Aramjoo, H, Hemmati, M, Ramezani, A, Ramezani, S 2019. Study of academic motivation and related factors in laboratory science students of medical universities in the eastern region of the country in 2016, 13th Annual Research Congress of Eastern Medical Students, Birjand, Birjand University of Medical Sciences and Health Services, https://www.civilica.com/Paper-MSEMSMED13-MSEMSMED13_037.html [in Persian].

Bagherianfar, M 2017. A comparison of the quality of students' learning before and after school smartening from the perspective of primary school teachers in Yasouj. *Pooyesh Bi-Quarterly in Educational Sciences and Counseling*, Vol. 3, No. 6, Pp. 58-36. [in Persian].

Erkki Virtanen, T, Lerkkanen, MK, Poikkeus, AM, Kuorelahti, M 2015. The relationship between classroom quality and students' engagement in secondary school. *Educational Psychology*, Vol. 35, No. 2, Pp. 963-983.

- Stacey, E, Gerbic, P 2013. Effective blended learning practices: Evidencebased perspectives in ICT-facilitated education. Hershey, PA: IGI Global.
- Suarman, S, Aziz, Z, Ruhizan, MY 2014. The Quality of Teaching and Learning towards the Satisfaction among the University Students. *Asian Social Science*, Vol. 9, No. 12, Pp. 252-260.
- Turk, N, Khademi Ashkazari, M, Zarei Zwaraki, I 2016. The effect of integrated learning on learning and academic motivation of undergraduate students of Allameh Tabatabai University. [in Persian].
- Zamani, A, Pouratashi, M 2019. Investigating the motivation of students' progress based on the determinants of the quality of higher education in Tehran, Bu Ali Sina, Hamadan, Ilam, Shahid Bahonar, Kerman and Shiraz universities. *Journal of Educational Psychology Studies*, No. 33, pp: 96-75. [in Persian].
- Zouraki-Zarei, K 2014 Comparison of the effect of integrated education with traditional education on students' critical thinking and happiness. *Quarterly Journal of Information and Communication Technology Health in Educational Sciences*, Vol. 4, No, 4, Pp. 57-39. [in Persian].
- and social skills of educational technology students. PhD Thesis, *Allameh Tabatabai University, Tehran*. [in Persian].
- Mirzabeigi, M, Fatemian, A 2015. Comparison of the effect of e-learning and traditional education on cognitive learning (Case study: Undergraduate physics students of Kashan University). *Journal of Social Sciences*, Islamic Azad University, Shushtar Branch, Vol. 9, No. 1, Pp. 60-37. [in Persian].
- Nadeak1, B, Naibaho, L 2019. Investigating the effect of learning multimedia and thinking style preference on learning achievement on anatomy at Universitas Kristen Indonesia. *Journal of Physics: Conference Series*, 012116IOP Publishingdoi: 10.1088/1742-6596/1387/1/012116.
- Purkiani, M, Frouhani, M 2017. Assessing students' satisfaction in integrated teaching. *Iranian Journal of Education in Medical Sciences*, Vol. 17, No. 38, Pp. 378-375. [in Persian].
- Smith, NV 2013. Face-to-face vs. blended learning: Effects on secondary students' perceptions and performance. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Vol. 89, Pp. 79-83.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۰

تأثیر تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری - یادسپاری دانشجویان با میانجی‌گری انگیزش یادگیری به منظور ارائه مدل

میثم رضی‌درون چالی: دانشجو، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.
مریم تقوایی یزدی*: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

چکیده: هدف پژوهش حاضر تعیین تأثیر تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری دانشجویان با میانجی‌گری انگیزش در استان مازندران به‌منظور ارائه مدل بود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی، روش گردآوری اطلاعات میدانی و از نظر روش اجرا توصیفی از نوع پیمایشی بود. جامعه آماری شامل کلیه اعضای هیئت علمی و حق‌التدریس دانشگاه آزاد اسلامی استان مازندران به تعداد ۲۰۱ نفر بودند، که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی (بر حسب جنسیت) ۱۳۲ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌های محقق ساخته تدریس به شیوه تلفیقی، کیفیت یادگیری- یادسپاری و انگیزش یادگیری بود. روایی این پرسشنامه‌ها توسط متخصصان و خبرگان مورد تأیید قرار گرفت، پایایی از طریق ضریب آلفای کرونباخ (تدریس به شیوه تلفیقی برابر ۰/۹۰، کیفیت یادگیری- یادسپاری برابر ۰/۸۹ و انگیزش یادگیری برابر ۰/۸۱ درصد) محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از بخش توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و PLS جهت آزمون تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. نتایج نشان داد که وجود ارتباط بین تدریس به شیوه تلفیقی بر کیفیت یادگیری- یادسپاری دانشجویان تأیید شد. همچنین مدل تأییدتأییدی مؤید وجود ارتباط بین تدریس به شیوه تلفیقی بر انگیزش یادگیری دانشجویان بود. و شاخص نیکویی برازش برابر با ۰/۵۸ به دست آمده که مطلوبیت نیکویی برازش را نشان داد. بنابراین می‌توان مناسبت مدل برازشی را در حد مطلوب تلقی نمود.

واژگان کلیدی: تدریس به شیوه تلفیقی، کیفیت یادگیری- یادسپاری، انگیزش یادگیری.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

Email: M_taghvaeeyazdi@yahoo.com